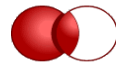

ИЗВЈЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФБИХ ЗА 2019. ГОДИНУ

Сарајево, март 2020. године

**ИЗВЈЕШТАЈ О АКТИВНОСТИМА
УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФБИХ
ЗА 2019. ГОДИНУ**

Број: 04-04-1-584/20

Садржај

Ријеч генералног ревизора	3
Увод	5
О УРЕДУ ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФБИХ.....	5
ОДНОСИ С ПАРЛАМЕНТАРНОМ КОМИСИЈОМ ОДГОВОРНОМ ЗА РЕВИЗИЈУ	6
ПУБЛИКАЦИЈЕ УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ	7
Финансијска ревизија	8
ОСНОВНИ КОРАЦИ У ПРОЦЕСУ РЕВИЗИЈЕ.....	9
ОБАВЉАЊЕ КОНАЧНИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2018. ГОДИНУ	10
ОБАВЉАЊЕ ПРЕТХОДНИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2019. ГОДИНУ	15
Сектор за финансијску ревизију институција Федерације БиХ.....	15
Сектор за финансијску ревизију институција кантона, градова и опћина	18
Сектор за финансијску ревизију завода, фондова и агенција	23
Сектор за финансијску ревизију јавних предузећа	26
Ревизија учинка	30
Објављени извјештаји ревизије учинка.....	31
Провођење ревизија.....	31
Праћење реализације препорука ревизије учинка	33
Предлагање тема ревизије учинка и започињање паралелне ревизије учинка.....	34
Развој, методологија и управљање квалитетом	34
Интерна едукација.....	35
Друге активности.....	36
Финансије и рачуноводство	36
Правни и опћи послови и људски ресурси	38
Информационе технологије.....	40
Сарадња и комуникације	40
Координациони одбор врховних институција за ревизију	43

РИЈЕЧ ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о активностима пружа увид у рад Уреда за ревизију у 2019. години. Све обавезе из Плана и програма рада остварене су уз оптимално кориштење људских, материјалних и финансијских расположивих ресурса.

Извршили смо 82 финансијске ревизије, извјештаје смо доставили ревидираним субјектима, Парламенту ФБиХ и другим надлежним институцијама. Све извјештаје објавили смо на интернет-страницу и путем саопћења правовремено јавност упознали о резултатима ревизије. Извјештаје о ревизији гдје су утврђена значајна кршења закона доставили смо надлежним органима за провођење закона. Анкетирали смо субјекте ревизије како бисмо добили повратне информације о обављеним ревизијама и тиме унаприједили квалитет рада.

Ревизијама учинка обухватили смо актуелне друштвене проблеме, попут загађености зрака и програма суфинансирања запошљавања, те провели активности на праћењу реализације препорука из ранијих ревизија.

У четвртном кварталу донесен је план ревизије за 2019/2020. годину, којим је предвиђено обављање 90 финансијских ревизија и четири ревизије учинка.

Планиране активности извршене су и поред одређених ограничења и изазова, попут запошљавања и недовољних смјештајних капацитета. План запошљавања није реализован јер на тржишту не постоји довољно квалитетног кадра који испуњава високе критерије у погледу стручних квалификација и компетенција. Истакнуо бих сарадњу са Службом за заједничке послове ФБиХ, која нам је континуирано, благовремено и квалитетно пружала логистичку подршку.

Парламент ФБиХ и даље није именовao Парламентарну комисију одговорну за ревизију, која је искључиво надлежна за одобравање буџета Уреда за ревизију и која је требала разматрати ревизорске извјештаје. Посљедица тога је да извјештаји за 2017. и 2018. годину још увијек нису били предмет расправе.

Покренули смо сарадњу с академском заједницом, што ће бити од обостране користи када је у питању развој ревизијске професије. Као први корак сарадње, бит ће омогућена пракса за студенте и студентике економских факултета.

Стручним, континуираним и заједничким радом бит ћемо покретач промјена у друштву и узорна институција, чиме ћемо јачати и потицати већу транспарентност и јавну одговорност.

Џевад Некић

Генерални ревизор

ВИЗИЈА

- Визија будућег развоја Уреда за ревизију заснована је на досљедном провођењу ревизије, у складу са ИССАИ оквиром ревизије. Усмјерена је ка стварању додатне вриједности у јавном сектору у ФБиХ, кроз подстицање ефикасне и ефективне употребе јавних ресурса, те ка сталном унапређењу система транспарентног финансијског управљања и повећању јавне одговорности за управљање јавним средствима.

МИСИЈА

- Уред за ревизију, као независна, професионална и неполитична институција, проводи ревизије и путем правовремених и квалитетних извјештаја о ревизији перманентно извјештава Парламент ФБиХ и остале законодавне органе на свим нивоима власти у ФБиХ, органе извршне власти и друге надлежне институције и тијела и јавност уопће, о начину управљања јавним средствима, односно о томе да ли се јавним средствима управља на регуларан, економичан, ефикасан, ефективан и транспарентан начин.

ВРИЈЕДНОСТИ

- **НЕЗАВИСНОСТ** подразумева институционалну, организациону и функционалну независност, потребну за провођење мандата ревизије, као и пуну финансијску независност кроз осигурање довољних средстава за испуњење надлежности Уреда за ревизију.
- **ТРАНСПАРЕНТНОСТ** подразумева благовремено, поуздано, јасно и релевантно јавно извјештавање Уреда за ревизију о свом статусу, мандату, стратегији, активностима, финансијском управљању, пословима и резултатима рада, као и обавезу јавног извјештавања о налазима и закључцима ревизија.
- **ОДГОВОРНОСТ** подразумева правилно и благовремено испуњавање законске обавезе у погледу ревизорског мандата и извјештавања у оквиру буџета, те испуњење обавезе да се процјењује и накнадно прати учинак рада и утицај проведених ревизија.
- **ОБЈЕКТИВНОСТ** подразумева објективно дјеловање ревизора у предметима и темама које испитује. Објективност мора бити присутна током цјелокупног рада, а посебно код израде извјештаја, који морају бити тачни, фер и објективни. Изражена мишљења морају бити утемељена искључиво на доказима који су прибављени и обрађени у складу с Међународним стандардима врховних ревизорских институција.
- **КОМПЕТЕНТНОСТ** подразумева обављање ревизије на професионалан начин, те постојање сталне обавезе за унапређењем стручног знања и вјештина, као и за усавршавањем и стицањем нових знања потребних за извршавање повјерених дужности.
- **ИНТЕГРИТЕТ** подразумева обавезу ревизора да се придржава високих стандарда професионалног понашања, уз досљедну примјену етичких норми у извршавању својих дужности. Понашање ревизора мора бити непријекорно и такво да се у њега не може посумњати. Интегритет је основа повјерења у професионалну просудбу ревизора.

УВОД

На основу члана 6. став (2) Закона о ревизији институција у Федерацији Босне и Херцеговине¹ и члана 51. Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста Уреда за ревизију институција у Федерацији Босне и Херцеговине² доноси се **Извјештај о активностима Уреда за ревизију институција у ФБиХ за 2019. годину**³.

Годишњи извјештај садржи информације о пословању и финансијски извјештај Уреда за ревизију институција у ФБиХ⁴ за 2019. годину. Доставља се Парламентарној комисији одговорној за ревизију и објављује на интернет-страници: www.врифбих.ба.

О УРЕДУ ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА У ФБИХ

Уред за ревизију је врховна ревизијска институција у Федерацији БиХ. Значајна питања за његов рад, као што су главне функције, руковођење, надлежности и овлаштења, осигурање квалитета рада, извјештавање и финансирање, уређена су Законом о ревизији.

Независан је у провођењу својих дужности и надлежности и не подлијеже управљању или контроли било које друге особе или институције.

Генерални ревизор руководи Уредом за ревизију и одговоран је за дужности и овлаштења дата Уреду за ревизију. Има замјеника који му помаже у обављању дужности. Са 31. 12. 2019. године у овој врховној ревизијској институцији запослена је 71 особа, од чега је 46 финансијских и 10 ревизора учинка.

Уред за ревизију надлежан је за финансијске ревизије, ревизије учинка и друге специфичне ревизије институција у Федерацији БиХ. Према успостављеном Регистру субјеката, надлежност обухвата преко 2.000 субјеката у Федерацији БиХ. Сваке године проводи се финансијска ревизија Парламента ФБиХ, Предсједника ФБиХ, Владе ФБиХ и њених министарстава.

Приликом обављања ревизија примјењују се ИНТОСАИ-јеви стандарди ревизије⁵ и ревизорски стандарди Међународне федерације рачуновођа (ИФАЦ).

Сједиште Уреда је у Сарајеву, са подручним уредима у Бихаћу, Тузли и Мостару.

¹ „Службене новине Федерације БиХ“, бр. 22/06. У даљем тексту: Закон о ревизији

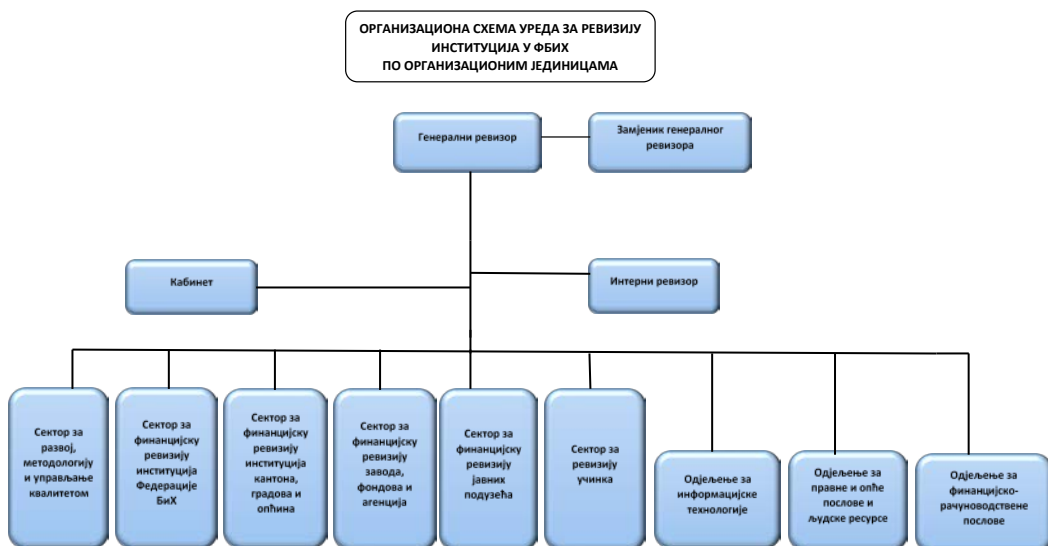
² Број: 09-02-1213/16 од 30. 9. 2016. године и број: 12-02-1213-7-ПУО/16 од 15. 10. 2019. године

³ У даљем тексту: Годишњи извјештај

⁴ У даљем тексту: Уред за ревизију

⁵ ИНТОСАИ: Међународна организација врховних ревизијских институција

Како би Уред за ревизију испунио свој циљ и задатке, генерални ревизор је успоставио организацијску схему како слиједи:

Активности Уреда за ревизију, односно појединачних организационих јединица, реализују се на основу годишњег плана и програма рада и годишњег плана ревизије. Генерални ревизор сваке године, након консултације са замјеником генералног ревизора, доноси годишњи план ревизије Уреда за ревизију за наредну годину, узимајући у обзир захтјеве прописане Законом⁶. Планом ревизије настоје се равномјерно обухватити субјекти с цијеле територије Федерације БиХ, као и субјекти и теме из различитих области значајних за грађане, попут здравства, комуналних услуга, рудника, запошљавања и загађености зрака. Тиме Уред за ревизију настоји бити покретач промјена у животима грађана, бавећи се актуелним и важним темама у окружењу.

ОДНОСИ С ПАРЛАМЕНТАРНОМ КОМИСИЈОМ ОДГОВОРНОМ ЗА РЕВИЗИЈУ

Парламентарна комисија одговорна за ревизију⁷ је надлежна комисија за финансије и буџет у оба дома Парламента ФБиХ, одговорна за ревизију.

Комисија је надлежна да одобрава буџет Уреда за ревизију, а Уред је обавезан доставити јој своје финансијске извјештаје и план ревизије као информацију.

⁶ Члан 12. Закона о ревизији

⁷ У даљем тексту: Комисија

Комисија разматра:

- Јавни извјештај о ревизији Извјештаја о извршењу Буџета Федерације БиХ и извјештаје федералних буџетских корисника, припрема извјештај са закључцима, препорукама и приједлозима за расправу на сједници оба дома Парламента Федерације Босне и Херцеговине,
- Годишњи извјештај о пословању Уреда за ревизију и друге извјештаје Уреда који се подносе Парламенту Федерације Босне и Херцеговине,
- Годишњи извјештај о пословању јавних предузећа и институција,
- потребу за специјалним ревизијама појединих буџетских корисника, о чему закључак доносе Представнички дом и Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине,
- осигурава надзор квалитета рада Уреда за ревизију, као и друга питања из рада Уреда за ревизију.⁸

Парламент ФБиХ може, на основу налаза и препорука датих у извјештајима о ревизији, смањити буџет једне или више институција или предузети друге одговарајуће корективне радње.⁹

Уред је Комисији доставио све ревизорске и друге извјештаје, иако током 2019. године није била формирана. Због неформирања Комисије, активности из њене надлежности нису биле реализоване, те извјештаји о извршеним ревизијама за 2017. и 2018. годину нису били предметом расправе.

С обзиром на улогу Парламента ФБиХ, односно његове комисије одговорне за ревизију у разматрању ревизорских извјештаја, подузимању корективних мјера и праћењу реализације препорука, крајем 2019. године Уред за ревизију упутио је иницијативу Парламенту ФБиХ за формирање Комисије.

ПУБЛИКАЦИЈЕ УРЕДА ЗА РЕВИЗИЈУ

Публикације и други акти које је Уред за ревизију објавио у 2019. години на својој интернет-страници су:

- Извјештаји о извршеним финансијским ревизијама
- Извјештаји ревизије учинка
- Годишњи извјештај о најважнијим налазима и препорукама за 2018/2019. годину
- Годишњи извјештај о активностима за 2018. годину
- План и програм рада Уреда за ревизију за 2020. годину
- Саопћења за јавност и информативна саопћења о извршеним ревизијама
- План јавних набавки, позиви и одлуке

⁸ <https://parlamentfbih.gov.ba/v2/bs/stranica.php?idstranica=4>

⁹ Члан 16(4) Закона о ревизији

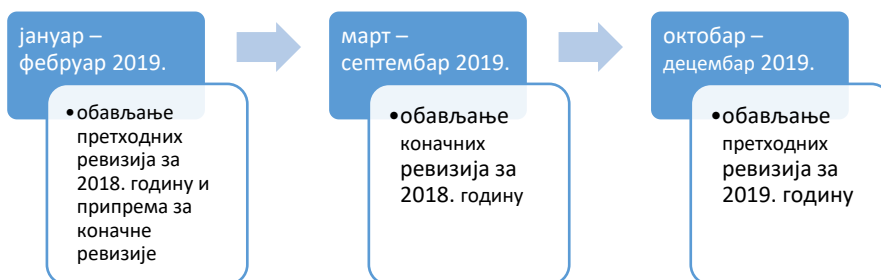
ФИНАНСИЈСКА РЕВИЗИЈА

Главни циљ Уреда за ревизију је осигуравање, провођењем ревизије, независних мишљења о извршењу буџета и финансијским извјештајима, кориштењу ресурса и управљању државном имовином од Владе, буџетских институција у Федерацији Босне и Херцеговине и јавних институција у Федерацији Босне и Херцеговине, на који начин ће се допринијети поузданом извјештавању о кориштењу буџетских средстава, транспарентном и квалитетном управљању јавним приходима, трошковима и имовином у Федерацији Босне и Херцеговине (члан 3. Закона о ревизији).

Финансијска ревизија обухвата ревизију финансијских извјештаја, као и усклађеност активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са законима и прописима. Уред за ревизију приликом обављања ревизије, у складу са ревизорским стандардима, прегледа финансијске извјештаје и припадајуће рачуне институција код којих се врши ревизија, с циљем процјене да ли су финансијски извјештаји поуздани и одражавају ли у потпуности резултате извршења буџета. Такођер се процјењује да ли руководиоци институција примјењују законе и прописе, да ли користе средства за одговарајуће намјене, оцјењује се финансијско управљање, функција интерне ревизије и системи интерних контрола.¹⁰

С циљем транспарентнијег извјештавања, дају се два мишљења: о поузданости финансијских извјештаја и о усклађености активности, финансијских трансакција и информација са законима и прописима.

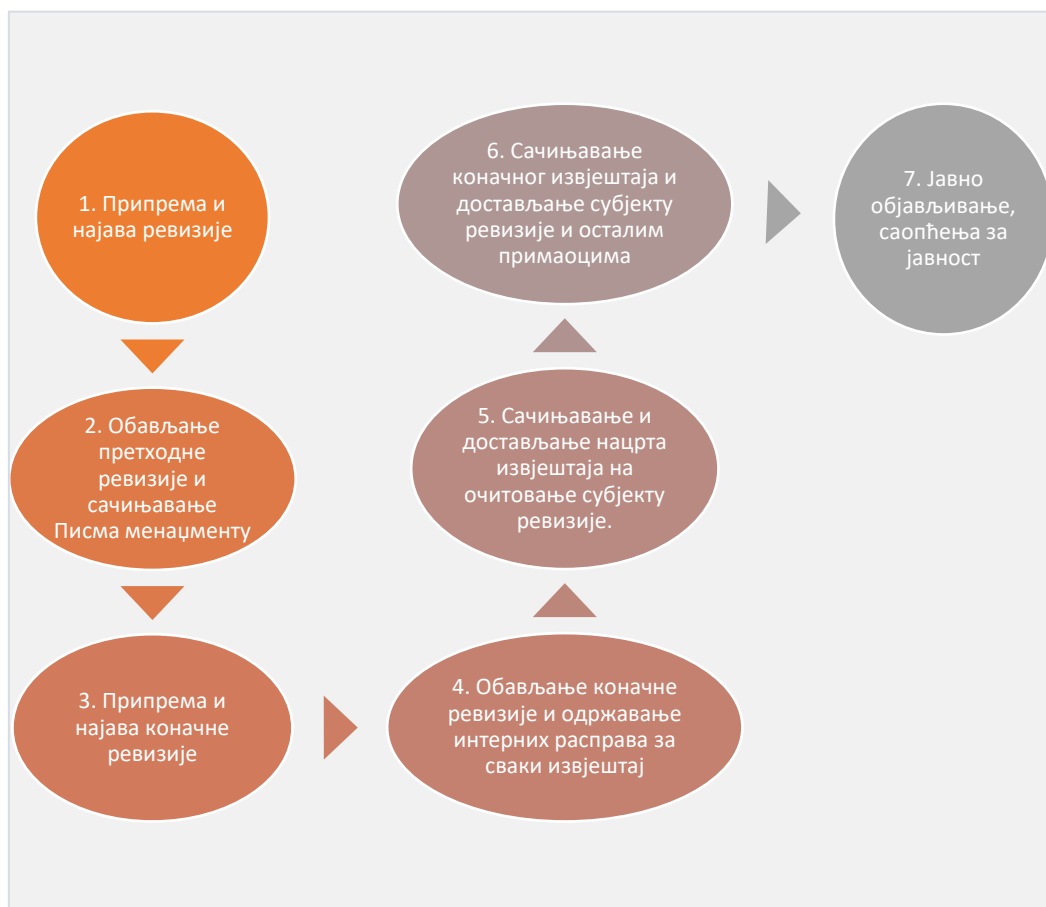
С обзиром на то да годишњи извјештај обухвата проведене активности у току једне календарске године, у дијаграму су хронолошки приказане активности финансијске ревизије кроз примјер за 2019. годину:

¹⁰ Чл. 13. став 1) и 2) Закона о ревизији

ОСНОВНИ КОРАЦИ У ПРОЦЕСУ РЕВИЗИЈЕ

Ревизије за једну фискалну годину обављају се у два дијела. Први дио је претходна ревизија, која се врши крајем календарске године до јануара наредне године, док се коначна ревизија ради у наредној години, након предаје финансијских извјештаја. У претходној ревизији прати се примјена препорука из ранијих ревизија, врши се анализа мјера подузетих на основу тих препорука,¹¹ те друге активности у складу с методологијом. У коначној ревизији обављају се завршни ревизијски тестови и сачињава се извјештај о финансијској ревизији, који се доставља субјекту ревизије на очитовање.¹² Након процедуре очитовања, припрема се и доставља коначан извјештај о извршеној ревизији, те објављује на интернет-страницу, у складу са Законом о ревизији. Дијаграм у наставку приказује основне кораке у процесу ревизије:

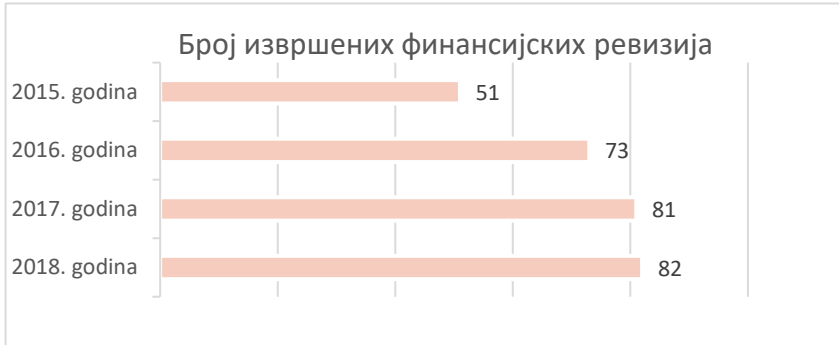

¹¹ Чл. 13. став 3) Закона о ревизији

¹² Чл. 15. Закона о ревизији

ОБАВЉАЊЕ КОНАЧНИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2018. ГОДИНУ

До септембра 2019. године активности су биле усмјерене на провођење ревизија за 2018. годину. Сви извјештаји објављени су на интернет-страници Уреда за ревизију и током године добро су медијски пропраћени. Неки су достављени и надлежним органима за провођење закона.

За 2018. годину ревидиран је Извјештај о извршењу Буџета ФБиХ и 81 субјект, од којих су:

- 23 корисника Буџета ФБиХ, са укупним расходима и издацима у износу од 2.207.046.733 КМ;
- 5 кантона, 10 институција кантона, 2 града и 6 опћина, са укупним расходима и издацима у износу од 993.375.566 КМ. Први пут је ревидирано 10 кантоналних буџетских корисника и 3 опћине, чији су укупни расходи и издаци износили 110.105.572 КМ;
- 17 завода, фондова, агенција и јавних установа, са укупно оствареним приходима и примицима у износу од 233.052.002 КМ. Код 11 субјеката, чији су укупни приходи износили 172.266.779 КМ, ревизија се обавила први пут;
- 18 предузећа у већинском државном власништву, са укупно оствареним приходима у износу од 586.071.711 КМ. Први пут је ревидирано девет предузећа са укупним приходима од 38.611.639 КМ.

Једна планирана финансијска ревизија¹³ је обустављена јер се нису створили услови за њено извршење, те је Уред за ревизију издао прекршајни налог субјекту ревизије и одговорној особи, у складу са Законом о ревизији.

Од ових субјеката, 44% ревидирано је први пут, чији су буџети и финансијски планови за 2018. годину износили преко 432 милиона КМ.

Нацрти извјештаја достављени су ревидираним субјектима на увид и читавање. Читавања и примједбе, које су биле основане и документоване, уграђене су у коначне извјештаје. Коначни извјештаји достављени су субјектима ревизије, надлежним органима и институцијама и објављени на интернет-страници Уреда за ревизију.

¹³ Ревизија „Оператора за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију“

Уред за ревизију сачинио је Ревизорски извјештај о најважнијим налазима и препорукама за 2018/2019. годину у складу с чланом 16(6) Закона о ревизији. У њему су презентирани основни подаци о свим проведеним ревизијама за 2018/2019. годину, те главни налази и препоруке. Достављен је Парламенту ФБиХ и објављен на интернет-страници Уреда за ревизију, у складу са Законом о ревизији.

У табели је преглед датих мишљења за 2018. годину по групама субјеката.

Редни број	Групе субјеката ревизије	Дато мишљење								Укупно ревидирано
		о финансијским извјештајима				о усклађености са законским прописима				
		Позитивно	С резервом	Негативно	Суздржан	Позитивно	С резервом	Негативно		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Извјештај о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ за 2018. годину и корисници Буџета ФБиХ	18	5	0	1	6	18	0	0	24
2	Кантони и кантонални буџетски корисници	7	8	0	0	1	14	0	0	15
3	Градови и општине	4	4	0	0	0	7	1	0	8
4	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	7	8	2	0	1	13	3	0	17
5	Предузећа у већинском државном власништву	3	3	12	0	0	12	6	0	18
	Укупно	39	28	14	1	8	64	10	0	82

Након извршених ревизија, за 82 субјекта дате су 1.503 препоруке. Код 43 субјекта извршена је оцјена поступања по препорукама датим у извјештајима из претходних година. Код три субјекта није вршена оцјена поступања с обзиром на то да су ревидирани прије десет или више година, а преосталих 36 субјеката ревидирано је први пут.

У табели је преглед броја датих препорука за 2018. годину (укупно 1.503) и преглед поступања по препорукама датим у ранијим ревизијама, за које је извршена оцјена поступања (укупно 838):

Редни број	Групе субјеката ревизије	Број датих препорука за 2018. годину	Поступање по препорукама датим у извјештајима у ранијим годинама					УКУПНО (4+5+6+7)
			Реализовано	Дјелимично реализовано	Није реализовано	Без оцјене/Непроводиво		
1	2	3	4	5	6	7	8	
1	Извјештај о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета ФБИХ за 2018. годину и корисници Буџета ФБИХ	385	81	86	207	7	381	
	<i>Постотак (%)</i>		21%	23%	54%	2%	100%	
2	Кантони и кантонални буџетски корисници	294	22	23	58	7	110	
	<i>Постотак (%)</i>		20%	21%	53%	6%	100%	
3	Градови и општине	158	53	16	22	6	97	
	<i>Постотак (%)</i>		55%	16%	23%	6%	100%	
4	Заводи, фондови, агенције и јавне установе	290	71	36	16	5	128	
	<i>Постотак (%)</i>		55%	28%	13%	4%	100%	
5	Предузећа у већинском државном власништву	376	42	24	44	12	122	
	<i>Постотак (%)</i>		34%	20%	36%	10%	100%	
УКУПНО		1503	269	185	347	37	838	
<i>Постотак (%)</i>			32%	22%	41%	5%	100%	

ИТ ревизија вршена је у оквиру финансијских ревизија за 2018. годину, на основу исказаних захтјева ревизорских тимова, код сљедећих субјеката:

Ред. бр.	Назив субјекта
1.	Влада Федерације Босне и Херцеговине
2.	Федерално министарство финансија
3.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата
4.	Федерално министарство рада и социјалне политике
5.	ЈУ Апотеке Сарајево
6.	Лутрија БиХ

Код дијела субјеката ревизије праћено је провођење ИТ препорука из претходних година, а код дијела субјеката учествовало се у ревизији процеса значајно зависних од ИТ система.

ИТ ревизија проводи се уз примјену Водича за ИТ ревизију и у складу с принципима добрих пракси управљања (ЦОБИТ оквир) и добрих пракси ИТ сигурности (ИСО 27002). Унапређење методологије и праксе процеса ИТ ревизије врши се континуирано и у складу с расположивим ИТ ресурсима.

Због недовољне регулативе ове значајне области, налази и препоруке ИТ ревизије више година се понављају, те је видљиво да постоје недостаци интерних ИТ контрола и ИТ система субјеката ревизије. Налази и препоруке презентују се субјекту у ревизијском извјештају, а прати се и провођење ИТ препорука из извјештаја претходних година.

Током године, на основу јавног позива и Закона о ревизији, ИНТОСАИ-јевог Оквира и Међународног ревизијског стандарда 620 – Кориштење рада ревизоровог експерта, изабрани су **стручњаци из области Закона о јавним набавкама за учешће у финансијским ревизијама** и стављени су у *Евиденцију стручњака из области Закона о јавним набавкама Уреда за ревизију*. На основу процјене ризика процеса јавних набавки и захтјева ревизорских тимова, ангажман стручњака извршен је с циљем испомоћи при ревизији јавних набавки у финансијским ревизијама Јавног предузећа „Аутоцесте Федерације БиХ“ д.о.о. Мостар и Зависног друштва Рудник мрког угља „Какањ“ д.о.о. Какањ.

Субјекти ревизије дужни су доставити одговор о подузетим радњама Уреду за ревизију у року од 60 дана од добивања коначног извјештаја, ради превазилажења слабости, нерегуларности и прекршаја идентификованих у ревизорском извјештају.¹⁴

У табели је преглед субјеката који нису доставили одговор о подузетим радњама након извршених ревизија за 2018. годину:

Редни број	Субјект ревизије
1.	Парламент ФБиХ
2.	Федерални завод за геологију
3.	Херцегбосанска жупанија/Кантон 10
4.	Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Херцегбосанске жупаније
5.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона
6.	Министарство комуналне привреде и инфраструктуре Кантона Сарајево
7.	Министарство gospodarства Жупаније Западнохерцеговачке
8.	Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Унско-санског кантона
9.	Министарство образовања, науке, културе и спорта Средњобосанског кантона
10.	Опћина Босански Петровац
11.	Опћина Теочак
12.	ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, ЗД РМУ „Абид Лолић“ д.о.о. Била
13.	ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, ЗД РМУ „Какањ“ д.о.о. Какањ
14.	Рудници боксита д.о.о. за експлоатацију руде Широки Бријег
15.	„Сарајевопутеви“ д.д. Сарајево
16.	ЈКП „Томиславград“ д.о.о. Томиславград
17.	ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Цазин
18.	ЈП „Комунално Неум“ д.о.о. Неум
19.	ЈП „Комуналац“ д.д. Градачац
20.	ЈУ Дирекција регионалних цеста Унско-санског кантона
21.	ЈУ „Апотеке Сарајево“
22.	Жупанијска болница „Др. фра Миховил Сучић“ Ливно

Одговор такођер није доставила Влада Федерације БиХ за Извјештај о финансијској ревизији Извјештаја о извршењу Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2018. годину.

¹⁴ Члан 16.(3) Закона о ревизији

Уред за ревизију, у складу с чланом 16(1) Закона о ревизији, може доставити коначан извјештај било којој институцији на надлежно поступање, а у складу с чланом 19. дужан је обавијестити надлежне органе за провођење закона када постоје индиције значајних кршења закона. Крајем 2019. године послано је 19 извјештаја о финансијској ревизији за 2018. годину надлежним органима за провођење закона и скренута им је пажња на одређене налазе. У ранијем периоду, Уред за ревизију ставио је на располагање своје ресурсе тужилаштвима с циљем боље сарадње и поступања по достављеним ревизорским извјештајима.

У складу са ИНТОСАИ-јевим Оквиром међународних стандарда врховних ревизијских институција, Уред за ревизију први пут је провео **анкету субјеката ревизије** с циљем развоја ефективне комуникације и побољшања квалитета ревизорског рада. Упитник је проведен за субјекте који су били предметом ревизије за 2018. годину. Поред питања о провођењу ревизија, тражене су сугестије руководиоца ревидираних субјеката, јер као врховна ревизијска институција Федерације БиХ настојимо представљати примјер узорне и кредибилне институције, како бисмо могли својим радом јачати одговорност и транспарентност у јавном сектору.

ОБАВЉАЊЕ ПРЕТХОДНИХ РЕВИЗИЈА ЗА 2019. ГОДИНУ

У октобру је донесен План ревизија за 2019/2020. годину, којим је предвиђено обављање 90 ревизија. Достављен је Парламентарној комисији одговорној за ревизију и објављен на интернет-страници Уреда за ревизију.

Са 31. 1. 2020. године извршено је 88 претходних ревизија, одржани су састанци с руководиоцима институција, на којима је скренута пажња на уочене неправилности. Једна планирана ревизија је обустављена због немогућности добивања ревизорских доказа за извршење финансијске ревизије у складу са Законом о ревизији, за коју је Уред за ревизију издао прекршајни налог и обавијестио надлежно тужилаштво.¹⁵

СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ

У Сектору за финансијску ревизију институција Федерације БиХ у 2019. години извршене су:

- **коначне ревизије за 2018. годину Извјештаја о извршењу Буџета ФБиХ и 23 институције које су се финансирале из Буџета ФБиХ,**
- **претходне ревизије за 2019. годину 23 федерална буџетска корисника.**

Ревизијом Извјештаја о извршењу Буџета Федерације БиХ за 2018. годину, у којем су укупно остварени расходи и издаци износили 2.421.291.342 КМ, за финансијске извјештаје и за усклађеност дата су мишљења с резервом и 47 препорука. Овај Извјештај

¹⁵ Ревизија „Претис-а“ д.д. Вогошћа

је консолидовани извјештај за 61¹⁶ институцију у ФБИХ, те даје слику буџетске потрошње на нивоу Федерације БиХ.

У табели је преглед субјеката, са основним подацима:

Редни број	Субјекти ревизије	Извршење буџета	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Извјештај о извршењу Буџета ФБИХ за 2018. годину	2.421.291.342	С резервом	С резервом	47
Корисници Буџета ФБИХ					
1.	Парламент Федерације БиХ	13.386.168	Позитивно	С резервом	19
2.	Предсједник и два потпредсједника Федерације БиХ	2.307.777	Суздржано	С резервом	12
3.	Влада Федерације БиХ	28.843.185	Позитивно	С резервом	19
4.	Федерално министарство унутрашњих послова	6.931.572	Позитивно	Позитивно	11
5.	Федерално министарство правде	3.799.352	Позитивно	С резервом	14
6.	Федерално министарство финансија	968.998.347	Позитивно	С резервом	27
7.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије	21.063.481	Позитивно	С резервом	11
8.	Федерално министарство промета и комуникација	192.147.241	С резервом	С резервом	18
9.	Федерално министарство здравства	41.174.868	Позитивно	С резервом	16
10.	Федерално министарство трговине	1.353.138	Позитивно	Позитивно	6
11.	Федерално министарство просторног уређења	5.111.724	Позитивно	С резервом	18
12.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства	75.348.233	Позитивно	С резервом	19
13.	Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата	322.965.229	Позитивно	С резервом	25
14.	Федерално министарство подузетништва, развоја и обрта	12.479.725	Позитивно	Позитивно	15
15.	Федерално министарство рада и социјалне политике	442.923.630	С резервом	С резервом	25
16.	Федерално министарство културе и спорта	10.876.230	С резервом	С резервом	24

¹⁶ За седам казнено-поправних завода буџет се планира у једном износу, на раздјелу Федералног министарства правде, као једна глава за све КПЗ-ове.

17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица	25.009.030	Позитивно	Позитивно	9
18.	Федерално министарство образовања и науке	8.430.841	Позитивно	Позитивно	5
19.	Федерално министарство околиша и туризма	6.676.894	Позитивно	С резервом	12
20.	Одбор државне службе за жалбе	287.406	Позитивно	Позитивно	5
21.	Федерални завод за геологију	1.056.334	Позитивно	Позитивно	2
22.	Служба за заједничке послове органа и тијела у ФБиХ	15.528.869	С резервом	С резервом	18
23.	Агенција за ревизију приватизације	347.459	Позитивно	С резервом	8

Најважнији налази код буџетских корисника за усклађеност са законима и прописима односе се на:

- **Неусклађеност пословања са Законом о буџетима у ФБиХ и Законом о извршавању буџета за 2018. годину у дијелу планирања, реализације и надзора над намјенским трошењем буџетских средстава;**
- **Планирање јавне потрошње без стратешких докумената и реалних потреба, недовољно праћење извршења одобрених буџета и финансијских планова и непостојање мјерења ефеката уложених средстава;**
- **Регистар буџетских корисника није у складу са важећом законском регулативом, тако да се и даље буџетски корисници који су једно правно лице воде као више корисника (Парламент ФБиХ и Предсједник и потпредсједници ФБиХ);**
- **Надлежне институције ФБиХ још увијек нису усвојиле Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор;**
- **Расподјела дијела средстава трансфера извршена је без примјене мјерљивих критерија, дефинисаних програмима утрошка средстава.**
- **Буџетски корисници нису вршили адекватан надзор над намјенским утрошком реализованих трансфера;**
- **Неки буџетски корисници имовину (зграде и пословне просторе) исказују у финансијским извјештајима и користе је без адекватне документације о власништву, док за дио исказане имовине нису у посједу;**
- **Ангажовање по основу уговора о дјелу и даље се врши за радна мјеста која су утврђена правилницима о унутрашњој организацији;**
- **Значајан број буџетских корисника наставио је са исплатом накнада запосленицима за рад у комисијама за редовне послове из надлежности, на које се не плаћају припадајући порези и доприноси;**
- **Неподузимање адекватних мјера у циљу наплате значајних потраживања од крајњих корисника кредита за правна лица и кантоне, који су на основу супсидијарних уговора са ФБиХ пренесени на крајње кориснике (ЈП Цесте ФБиХ, ЈП Жељезнице ФБиХ, Тузлански, Босанско-подрињски, Унско-сански кантон, Западнохерцеговачка жупанија и други).**

У периоду од октобра до децембра 2019. године обављене су претходне ревизије сљедећих субјеката:

Редни број	Назив субјекта
1.	Парламент Федерације Босне и Херцеговине
2.	Предсједник и два потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине
3.	Влада Федерације Босне и Херцеговине
4.	Федерално министарство унутрашњих послова
5.	Федерално министарство правде
6.	Федерално министарство финансија
7.	Федерално министарство енергије, рударства и индустрије
8.	Федерално министарство промета и комуникација
9.	Федерално министарство здравства
10.	Федерално министарство трговине
11.	Федерално министарство просторног уређења
12.	Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства
13.	Федерално министарство за питање бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата
14.	Федерално министарство развоја, подузетништва и обрта
15.	Федерално министарство рада и социјалне политике
16.	Федерално министарство културе и спорта
17.	Федерално министарство расељених особа и избјеглица
18.	Федерално министарство образовања и науке
19.	Федерално министарство околиша и туризма
20.	Служба за заједничке послове органа и тијела у ФБиХ
21.	Федерална управа цивилне заштите
22.	Федерална новинска агенција
23.	Федерално тужилаштво Федерације БиХ

СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА КАНТОНА, ГРАДОВА И ОПЋИНА

У Сектору за финансијску ревизију институција кантона, градова и опћина у 2019. години:

- извршене су коначне ревизије за 2018. годину 23 субјекта, и то пет кантона, десет кантоналних буџетских корисника и осам јединица локалне самоуправе,
- у октобру су започете претходне ревизије за 2019. годину 24 субјекта, и то пет кантона, 12 корисника буџета кантона и седам јединица локалне самоуправе, које су завршене до краја јануара 2020. године.

Буџети пет ревидираних кантона планирани су у износу од 869.629.578 КМ и чине 35% планираних буџета свих кантона у Федерацији БиХ за 2018. годину. Укупни приходи и примици кантона који су ревидирани исказани су у износу од 825.278.198 КМ, а расходи и издаци у износу од 804.850.288 КМ. Три кантона (Тузлански, Зеничко-добојски и Кантон 10) исказала су позитивне финансијске резултате, а преостала два (Босанско-подрињски и Жупанија Посавска) негативне финансијске резултате за 2018. годину.

Неовисно о томе, сви ревидирани кантони и даље исказују вишкове расхода над приходима, тзв. акумулиране дефиците, који на датум биланса износе укупно 101.391.957 КМ.

Међутим, треба нагласити да овај износ, као и појединачно исказани износи вишкова расхода над приходима већег броја ревидираних кантона (Зеничко-добојски, Тузлански, Кантон 10 и Босанско-подрињски кантон) нису реални с обзиром на то да у њих нису укључене све доспјеле обавезе које, према презентираним подацима, без камата, износе 159.632.727 КМ. У оквиру неисказаних обавеза, највећи дио од 158.461.148 КМ односи се на правоснажне пресуде и судска рјешења о извршењу по основу тужби из радних односа.

Поред кантона, извршене су и ревизије десет корисника буџета кантона (девет министарстава и једне кантоналне управе), чији су буџети планирани у укупном износу од 141.614.809 КМ, док су укупни расходи и издаци исказани у износу од 105.793.773 КМ.

Извршене су и ревизије два града и шест опћина, чији су буџети планирани у укупном износу од 96.986.471 КМ. Укупни приходи и примици ревидираних јединица локалне самоуправе исказани су у износу од 82.691.136 КМ, а расходи и издаци у износу од 82.731.505 КМ.

У табели је преглед ревидираних субјеката, са основним подацима:

Ред. бр.	Субјекти ревизије	Расходи и издаци за 2018. годину	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Тузлански кантон	342.142.398	С резервом	С резервом	26
2.	Зеничко-добојски кантон	315.856.042	С резервом	С резервом	45
3.	Херцегбосанска жупанија/Кантон 10	70.054.953	С резервом	С резервом	23
4.	Жупанија Посавска	41.188.246	С резервом	С резервом	24
5.	Босанско-подрињски кантон	35.608.649	С резервом	С резервом	31
6.	Министарство комуналне привреде и инфраструктуре Кантона Сарајево	40.830.939	Позитивно	С резервом	16
7.	Министарство културе и спорта Кантона Сарајево	11.145.242	С резервом	С резервом	16

8.	Кантонална управа цивилне заштите Кантона Сарајево	10.437.281	Позитивно	С резервом	14
9.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Тузланског кантона	9.374.600	Позитивно	С резервом	14
10.	Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона	8.729.236	Позитивно	С резервом	13
11.	Министарство образовања, науке, културе и спорта Средњобосанског кантона	8.070.413	С резервом	С резервом	17
12.	Министарство за пољопривреду, шумарство и водопривреду Зеничко-добојског кантона	6.544.198	С резервом	С резервом	23
13.	Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Унско-санског кантона	5.140.230	Позитивно	С резервом	6
14.	Министарство gospodarства Жупаније Западнохерцеговачке	3.762.155	Позитивно	С резервом	20
15.	Министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства Херцегбосанске жупаније	1.759.479	Позитивно	Позитивно	6
16.	Град Зеница	47.027.785	С резервом	С резервом	19
17.	Град Горажде	9.453.310	С резервом	С резервом	23
18.	Опћина Чапљина	13.898.887	С резервом	С резервом	20
19.	Опћина Вареш	4.780.838	С резервом	Негативно	42
20.	Опћина Босански Петровац	3.258.886	Позитивно	С резервом	15
21.	Опћина Теочак	1.824.083	Позитивно	С резервом	19
22.	Опћина Фоча ФБиХ	1.771.855	Позитивно	С резервом	10
23.	Опћина Добретићи	715.861	Позитивно	С резервом	10

Најзначајнији налази извршених ревизија су:

- Финансијски резултати и укупно нераспоређени вишкови расхода над приходима код појединих кантона нису тачно исказани због неевидентираних правоснажних пресуда и судских рјешења о извршењу;
- Планирање буџета код појединих кантона није вршено у складу са Законом о буџетима у ФБиХ и реалним могућностима;
- Текући трансфери нижим нивоима власти нису реализовани у складу са законима о извршењу кантоналних буџета;

- **Поступци јавних набавки нису се проводили у потпуности у складу с важећим прописима о јавним набавкама;**
- **И даље се ангажују лица по основу уговора о дјелу за послове који су систематизовани;**
- **Годишњи пописи нису проведени у потпуности, нити је извршено усклађивање књиговодственог стања имовине и обавеза са стварним стањем утврђеним пописом;**
- **Расподјела средстава текућих трансфера вршила се без јасно утврђених критерија, са корисницима средстава нису се закључивали уговори, нису се сачињавали извјештаји о утрошку средства нити је вршен адекватан надзор над трошењем тих средстава;**
- **Годишњи пописи средстава и обавеза нису проведени у потпуности нити је извршено усаглашавање књиговодственог са стварним стањем утврђеним пописом;**
- **Поједина министарства нису сачињавала све обрасце финансијских извјештаја, прописане важећим прописима о рачуноводству и финансијском извјештавању у ФБиХ;**
- **Није успостављен одговарајући систем интерних контрола и усклађеност пословања са законским прописима.** Нису донесени сви потребни интерни акти; донесени акти нису усклађени са важећом регулативом, не проводе се досљедно и у потпуности, нити се врши надзор над њиховом примјеном;
- **Код припреме, израде и доношења буџета, као и код буџетског извјештавања, поједине јединице локалне самоуправе нису се придржавале одредби Закона о буџетима у ФБиХ и Правилника о финансијском извјештавању и годишњем обрачуну буџета у ФБиХ;**
- **Није осигуран потпун надзор над прикупљањем и наплатом непорезних прихода, не воде се помоћне евиденције нити се врши усаглашавање са исказаним евиденцијама у књиговодству. Не подузимају се ни све прописане мјере наплате потраживања;**
- **Нису успостављене цјеловите евиденције о прикупљеним намјенским средствима код већег броја јединица локалне самоуправе, а ни евиденције о реализацији тих средстава за дефиниране намјене;**
- **Набавке су се вршиле без правилног одабира одговарајућих, прописаних поступака и без провођења прописаних процедура.**

У периоду од октобра 2019. године до јануара 2020. године обављене су претходне ревизије сљедећих субјеката:

Редни број	Назив субјекта ревизије
1.	Кантон Сарајево
2.	Средњобосански кантон
3.	Унско-сански кантон
4.	Херцеговачко-неретванска жупанија/кантон
5.	Жупанија Западнохерцеговачка
6.	Министарство саобраћаја Кантона Сарајево
7.	Дирекција за путеве Кантона Сарајево
8.	Министарство финансија Зеничко-добојског кантона
9.	Завод за изградњу Кантона Сарајево
10.	Кантонална дирекција за цесте Зеничко-добојског кантона
11.	Министарство финансија Тузланског кантона
12.	Министарство финансија Херцегбосанске жупаније
13.	Управа за цесте Херцегбосанске жупаније
14.	Скупштина Кантона Сарајево
15.	Скупштина Херцеговачко-неретванске жупаније/кантона
16.	Министарство финансија Жупаније Посавске
17.	Скупштина Босанско-подрињског кантона
18.	Град Цазин
19.	Град Широки Бријег
20.	Опћина Какањ
21.	Опћина Калесија
22.	Опћина Неум
23.	Опћина Кисељак
24.	Опћина Оџак

Revizije subjekata od rednog broja 6 do 17 obavljaju se prvi put.

СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ЗАВОДА, ФОНДОВА И АГЕНЦИЈА

Сектор је до краја септембра 2019. године од планираних 18 извршио финансијску ревизију 17 субјеката (један завод, три фонда, три агенције, осам јавних установа, од којих: четири болнице, два универзитета, једна апотека, један бањско-рекреативни центар и двије кантоналне дирекције за путеве).

У периоду од октобра 2019. до јануара 2020. године обављене су претходне ревизије 24 субјекта, од којих се код 17 финансијска ревизија обавља први пут.

Од марта до септембра 2019. године обављено је 17 финансијских ревизија. Ревизија Оператора за обновљиве изворе енергије и ефикасну когенерацију обустављена је јер се нису створили услови за њено извршење, о чему је Уред за ревизију обавијестио Парламентарну комисију одговорну за ревизију, Владу Федерације БиХ и надлежно кантонално тужилаштво, те издао прекршајни налог субјекту ревизије и одговорној особи, у складу са Законом о ревизији.

Код избора субјеката ревизије за 2018. годину приоритет је дат онима које Уред за ревизију није претходно ревидирао (12 субјеката), као и субјектима код којих се финансијска ревизија није обављала дужи временски период.

Четири субјекта (Агенција за приватизацију ФБиХ, Завод за трансфузијску медицину ФБиХ, ЈУ Кантонална болница „Др. Сафет Мујић“ Мостар и Жупанијска болница „Др. Фра Миховил Сучић“ Ливно) исказала су негативан финансијски резултат у укупном износу од 3.700.899 КМ. Обавезе на 31. 12. 2018. године исказане су у износу од 128.273.715 КМ и највећим дијелом (92%) представљају краткорочне обавезе. Најзначајније обавезе исказане су код ЈУ Служба за запошљавање Унско-санског кантона, у износу од 30.890.601 КМ, и највећим дијелом односе се на неизмирене обавезе за здравствено осигурање незапослених особа из ранијег периода. Значајно је истаћи да се 47% обавеза (60.833.979 КМ) односи на исказане обавезе здравствених установа.

У табели је преглед ревидираних субјеката за 2018. годину, са основним подацима:

Редни број	Субјекти ревизије	Расходи у 2018. години	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о складности са законским прописима	
1	2	3	4	5	6
1.	Агенција за приватизацију ФБиХ	1.933.574	Позитивно	С резервом	11
2.	Агенција за водно подручје ријеке Саве	18.864.928	С резервом	С резервом	14
3.	Агенција за водно подручје Јадранског мора	3.933.328	С резервом	С резервом	22
4.	Завод за трансфузијску медицину ФБиХ	6.824.963	С резервом	Негативно	19
5.	ЈУ Служба за запошљавање Тузланског кантона	19.446.401	Позитивно	С резервом	9
6.	ЈУ Служба за запошљавање Унско-санског кантона	9.017.841	Негативно	С резервом	15
7.	Служба за запошљавање Херцеговачко-неретванског кантона	13.323.071	С резервом	С резервом	11
8.	ЈУ Апотеке Сарајево	59.271.103	С резервом	С резервом	19
9.	ЈУ Опћа болница „Прим. др. Абдулах Накаш“ Сарајево	32.107.097	Позитивно	С резервом	11
10.	ЈУ Кантонална болница Горажде	5.534.250	С резервом	С резервом	27
11.	ЈУ Кантонална болница „Др. Сафет Мујић“ Мостар	20.235.801	Позитивно	Негативно	27
12.	ЈУ Бањско-рекреативни центар „Акуатерм“ Олово	2.797.043	Позитивно	Позитивно	3
13.	ЈУ Универзитет у Зеници/Университас студиорум Зеницаенсис	15.480.147	Позитивно	С резервом	16
14.	ЈУ Универзитет у Тузли/Университас студиорум Тузлаенсис	31.947.797	Позитивно	С резервом	12
15.	ЈУ Кантонална дирекција за путеве Средњобосанског кантона	12.768.735	С резервом	С резервом	19
16.	ЈУ Дирекција регионалних цеста Унско-санског кантона	7.149.062	С резервом	С резервом	18
17.	Жупанијска болница „Др. Фра Миховил Сучић“ Ливно	12.291.892	Негативно	Негативно	37

Најзначајнији налази извршених ревизија су:

- Исказивање имовине је код одређених субјеката ревизије (зграде и пословни простори) у књиговодственим евиденцијама без адекватне документације о власништву;
- На универзитетима је утврђено **ангажовање вањских сарадника** (академског особља), **као и запосленика за извођење наставе по уговору о дјелу за послове из надлежности институција** који су утврђени правилницима о унутрашњој организацији;
- Врше се исплате стимулација запосленицима, иако нису створени услови за то у складу са интерним актима;
- Не подузимају се адекватне мјере на наплати прихода по основу посебних водних накнада;
- У службама за запошљавање утврђена је **неефикасност у реализацији програма активне политике запошљавања**, због чега реализација плана и програма не прати финансијски план, што утиче на слабе ефекте запошљавања;
- Не врши се адекватно планирање и праћење извршења плана, у складу са законским прописима;
- Евидентне су **слабости у провођењу Закона о јавним набавкама** (не проводе се поступци јавних набавки, иако је то обавеза, или су поступци проведени на начин који није у складу са Законом о јавним набавкама);
- **Исплаћивање нето плаћа запосленима врши се без уплате припадајућих пореза и доприноса**, што није у складу са важећим законским прописима;
- **Не подузимају се адекватне мјере у циљу наплате потраживања од крајњих корисника;**
- **Не проводе се транспарентне процедуре приликом запошљавања;**
- Попис имовине, потраживања и обавеза није извршен у складу са законским прописима.

У периоду од октобра 2019. до јануара 2020. године обављене су претходне ревизије сљедећих субјеката:

Редни број	Назив субјекта ревизије
1.	Финансијско-информатичка агенција*
2.	Завод здравственог осигурања и реосигурања ФБиХ
3.	Завод здравственог осигурања Кантона Сарајево
4.	Завод здравственог осигурања Босанско-подрињског кантона Горажде
5.	Завод за здравствено осигурање Жупаније Западнохерцеговачке
6.	Завод за здравствено осигурање Херцегбосанске жупаније
7.	Служба за упошљавање Жупаније Посавске
8.	ЈУ Служба за запошљавање Босанско-подрињског кантона

9.	ЈУ Завод за јавно здравство Кантона Сарајево*
10.	Институт за здравље и сигурност хране Зеница*
11.	ЈУ Завод за хитну медицинску помоћ Кантона Сарајево*
12.	ЈУ Болница Травник*
13.	ЈУ Опћа болница Коњиц*
14.	Опћа болница Тешањ*
15.	Хрватска болница „Др. фра Мато Николић“ Нова Била*
16.	Жупанијска болница Орашје*
17.	Градска љекарна Мостар*
18.	ЈУ Градске апотеке Тузла*
19.	ЈУ Апотека „Здравље“ Зеница*
20.	Установа из дјелокруга социјалне заштите „Љубушки“*
21.	ЈЗУ Центар за физикалну медицину, рехабилитацију и бањско лијечење „Илица“ Градачац*
22.	ЗУ Љечилиште „Гата“ Бихаћ*
23.	Студентски центар Свеучилишта у Мостару*
24.	ЈУ Цесте Жупаније Западнохерцеговачке*

*Ревизије се обављају први пут.

СЕКТОР ЗА ФИНАНСИЈСКУ РЕВИЗИЈУ ЈАВНИХ ПРЕДУЗЕЋА

Сектор је до краја септембра 2019. године извршио коначне ревизије 18 субјеката, од којих је девет обављено први пут, а три након десет и више година.

Од октобра 2019. до јануара 2020. године урађена је претходна ревизија 17 субјеката за 2019. годину. Претходна ревизија Друштва за производњу и промет производа са посебном намјеном „Претис“ д.д. Вогошћа није обављена због немогућности добивања ревизорских доказа у складу са Законом о ревизији. Зато је издат прекршајни налог и донесен Закључак о привременој обустави ревизије, до стицања услова за њен наставак.

У периоду од марта до септембра 2019. године извршена је ревизија финансијских извјештаја 18 предузећа у већинском државном власништву. При избору субјеката ревизије приоритет је дат онима који нису раније ревидирани (девет субјеката) и чија је дјелатност од значаја за грађане ФБиХ и економски развој. Међу ревидираним, највећи број је комуналних предузећа (седам), предузећа у чијој надлежности је управљање природним богатствима – рудници (четири), те предузећа за изградњу и одржавање цеста (три).

Остварени приход ових предузећа у 2018. години исказан је у износу од 586.071.711 КМ, а укупни расходи у износу од 515.760.095 КМ. Губитак у пословању исказало је шест предузећа у укупном износу од 64.898.734 КМ, а преосталих 12 добит у укупном износу од 135.210.350 КМ. Краткорочне обавезе на 31. 12. 2018. године исказане су у износу од 763.775.371 КМ.

У табели је преглед ревидираних субјеката за 2018. годину, са основним подацима:

Редни број	Субјекти ревизије	Расходи за 2018. годину	Дато мишљење		Број датих препорука
			о финансијским извјештајима	о усклађености са законским прописима	
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.	ЈП Међународни аеродром „Сарајево“ д.о.о. Сарајево	36.771.736	Позитивно	С резервом	4
2.	ЈП „Аутоцесте Федерације БиХ“ д.о.о. Мостар	84.019.292	С резервом	С резервом	14
3.	ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, ЗД Рудници „Крека“ д.о.о. Тузла	125.883.214	Негативно	Негативно	24
4.	ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, ЗД РМУ „Абид Лолић“ д.о.о. Била*	14.121.703	Негативно	Негативно	34
5.	ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, ЗД РМУ „Какањ“ д.о.о. Какањ	82.313.907	Негативно	Негативно	34
6.	Рудници боксита д.о.о. за експлоатацију руде Широки Бријег*	2.451.321	Негативно	С резервом	18
7.	„Цесте“ д.д. Мостар	12.128.928	Позитивно	С резервом	12
8.	Јавни сервис „Радио-телевизија Федерације БиХ“	34.605.234	Негативно	С резервом	32
9.	„Сарајевопутеви“ д.д. Сарајево	7.701.958	Негативно	Негативно	19
10.	Лутрија БиХ д.о.о. Сарајево	31.881.751	Позитивно	С резервом	11
11.	ЈП „Рад“ Лукавац*	6.408.939	Негативно	С резервом	18
12.	КЈП „Пољопривредно добро Бутмир“ д.о.о. Сарајево*	4.380.330	Негативно	Негативно	28
13.	КЈКП „Градски саобраћај“ д.о.о. Сарајево	60.629.008	Негативно	Негативно	36
14.	ЈКП „Томиславград“ д.о.о. Томиславград*	2.205.195	Негативно	С резервом	17
15.	ЈП „Депонија“ д.о.о. Мостар	2.097.552	С резервом	С резервом	12
16.	ЈКП „Чистоћа“ д.о.о. Цазин	3.298.594	С резервом	С резервом	25
17.	ЈП „Комунално Неум“ д.о.о. Неум	2.163.143	Негативно	С резервом	23
18.	ЈП „Комуналац“ д.д. Градачац	2.698.290	Негативно	С резервом	15

Најзначајнији налази из обављених ревизија:

- Већи број предузећа није, у складу са Законом о финансијском управљању и контроли у јавном сектору у ФБиХ, успоставио одговарајући систем интерних контрола по ЦОСО моделу;
- Приликом састављања финансијских извјештаја нису досљедно примјењиване одредбе Међународних стандарда финансијског извјештавања (МСФИ) и Међународних рачуноводствених стандарда (МРС);
- На датум биланса није вршено мјерење надокнадиве вриједности исказане имовине у складу са захтјевима МРС-а 36 – Умањење имовине, који захтијева да се на крају сваког извјештајног периода оцијени постоји ли било који показатељ да је вриједност неког средства умањена;
- Није вршен обрачун производње и евидентирање залиха у складу са захтјевима МРС-а 2 – Залихе;
- Није вршена исправка вриједности свих застарјелих и ненаплативих потраживања, а нису подузимане ни све законом прописане радње наплате како не би наступила застара;
- Резервисања по основу извјесних судских спорова нису вршена у складу са захтјевима МРС-а 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална средства;
- Нису благовремено измириване обавезе за порезе, доприносе и посебне накнаде на исплаћене плаће;
- Нису благовремено измириване обавезе за порез на додану вриједност, у складу са захтјевима Закона о порезу на додану вриједност;
- Набавке роба, услуга и радова нису вршене у потпуности у складу са процедурама прописаним Законом о јавним набавкама и provedбеним актима;
- Попис имовине и обавеза није извршен детаљно и свеобухватно у свим предузећима, нити је извршено усклађивање књиговодственог стања имовине и обавеза са стварним стањем утврђеним пописом;
- Биљешке уз финансијске извјештаје, за дио предузећа, нису састављане у складу са тачком 25. МРС-а 1 – Презентација финансијских извјештаја, с обзиром на то да менаџмент при састављању финансијских извјештаја није процијенио и објавио способност предузећа да наставе пословати у временски неограниченом периоду.

На основу наведеног, органи управљања у предузећима са већинским државним власништвом (управа, надзорни одбор и скупштина) нису у потпуности обављали задаћу која им је повјерена Законом о јавним предузећима и Законом о привредним друштвима.

У периоду од октобра 2019. до јануара 2020. године обављене су претходне ревизије 17 субјеката, од планираних 18¹⁷, и то код:

Редни број	Назив субјекта
1.	БХ Телецом д.д. Сарајево
2.	ЈП Хрватске телекомуникације д.д. Мостар
3.	Хрватска пошта д.о.о. Мостар
4.	ЈП БХ Пошта д.о.о. Сарајево
5.	ЈП Цесте Федерације БиХ д.о.о. Сарајево
6.	Привредно друштво за производњу и транспорт гаса „БХ-Гас“ д.о.о. Сарајево
7.	Шумскопривредно друштво „Средњобосанске шуме“ д.о.о. Доњи Вакуф
8.	Рудник соли „Тузла“ д.д. Тузла
9.	КЈКП „Рад“ д.о.о. Сарајево
10.	ЈКУП „Комуналије“ д.о.о. Велика Кладуша
11.	„Водовод“, друштво за водовод и канализацију д.о.о. Мостар
12.	Јавно предузеће за водопривредну дјелатност „Спреча“ д.д. Тузла
13.	ЈП „Водоком“ д.о.о. Какањ
14.	Хидроградња д.д. Сарајево – у стечају
15.	ЈП „Олимпијски базен Отока“ д.о.о. Сарајево
16.	Хотелско-туристичко друштво „Зенит-Бро“ д.о.о. Неум
17.	ЈП „Паркови“ Љубушки

¹⁷ Ревизија Друштва за производњу и промет производа са посебном намјеном „Претис“ д.д. Вогошћа је планирана, али због немогућности добивања ревизорских доказа, у складу са Законом о ревизији донесен је Закључак о привременој обустави ревизије, до стицања услова за њен наставак

РЕВИЗИЈА УЧИНКА

У 2019. години објављена су два извјештаја ревизије учинка која су обухватила сљедеће теме: „Управљање програмима суфинансирања запошљавања“ и „Активности надлежних институција у Федерацији Босне и Херцеговине на смањењу загађености зрака“. Објављена су и два извјештаја о праћењу реализације препорука датих у раније обављеним ревизијама.

Започете су активности на планирању нове ревизије која ће се провести у оквиру пројекта паралелне ревизије учинка¹⁸.

Сходно члану 14. Закона о ревизији, Уред за ревизију има право извршити преглед или испитивање одређеног аспекта пословања цијеле или дијела институције, програма или активности у погледу економичности, ефикасности и ефективности с којима та институција користи своје ресурсе и о томе извјештава на начин који одређује овај Закон.

У провођењу ревизије учинка примјењују се ИНТОСАИ-јеви стандарди врховних ревизијских институција, који принципе економичности, ефикасности и ефективности дефинишу¹⁹ на сљедећи начин:

ЕКОНОМИЧНОСТ	Свођење трошкова ресурса на најмању могућу мјеру. Кориштени ресурси требају бити на располагању правовремено, у одговарајућој количини и уз одговарајући квалитет, те по најбољој цијени.
ЕФИКАСНОСТ	Најбоље могуће кориштење расположивих ресурса. Овај принцип везан је за однос кориштених ресурса и излазних вриједности остварених у погледу количине, квалитета и рокова.
ЕФЕКТИВНОСТ	Испуњавање постављених циљева и постизање предвиђених резултата

Ревизија учинка треба допринијети бољим јавним услугама, квалитетнијем трошењу јавног новца и већем степену транспарентности и јавне одговорности.

Проводи је Сектор за ревизију учинка, који је у првој половини 2019. године располагао са осам ревизора учинка. У другом дијелу године реализована су нова запошљавања, те је крајем 2019. године Сектор располагао са десет ревизора учинка. Стручну подршку у осигурању квалитета и развоју методологије ревизије учинка пружа Сектор за развој, методологију и управљање квалитетом.

¹⁸ Паралелне ревизије учинка подразумевају рад на ревизији у више земаља, са истом или сличном темом, циљевима, обимом, методологијом и временом провођења ревизије, и свака ВРИ на крају израђује и публикује посебан извјештај, независно од других, према правилима и процедурама карактеристичним за ту ВРИ.

¹⁹ ИССАИ 300.11 – Међународни стандарди врховних ревизијских институција – Економичност, ефикасност и ефективност

Најзначајније активности Сектора за ревизију учинка, реализоване у 2019. години, могу се подијелити у сљедеће групе:

- провођење ревизија,
- праћење реализације препорука,
- предлагање тема и започињање паралелне ревизије учинка.

ОБЈАВЉЕНИ ИЗВЈЕШТАЈИ РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА

У 2019. години објављена су четири извјештаја ревизије учинка, презентирана у наредној табели:

Ред. бр.	Назив извјештаја ревизије учинка	Датум објаве
1.	Управљање програмима суфинансирања запошљавања	17. 9. 2019.
2.	Активности надлежних институција у Федерацији Босне и Херцеговине на смањењу загађености зрака	24. 12. 2019.
3.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Недовољна обнова шума као посљедица неефикасног система управљања шумама“	31. 12. 2019.
4.	Праћење реализације препорука из Извјештаја ревизије учинка „Унапређење капацитета за планирање развојних пројеката у кантонима у ФБИХ“	31. 12. 2019.

Прва два извјештаја представљају нове ревизије учинка у којима су, осим налаза и закључака, дате препоруке. Друга два извјештаја односе се на праћење реализације препорука из раније објављених извјештаја ревизије учинка, те су у њима представљени налази и закључци.

ПРОВОЂЕЊЕ РЕВИЗИЈА

Циклус ревизије учинка не може се везати за трајање календарске године, тако да се активности започете у једној веома често завршавају у наредној години. С тим у вези, Сектор за ревизију учинка је у 2019. години провео главну студију за ревизију учинка „Управљање програмима суфинансирања запошљавања“, која је започела у 2018. години. У фази главне студије детаљно је испитано управљање програмима суфинансирања запошљавања Федералног завода за запошљавање. Временски обухват ревизије односио се на четири године (2015-2018. године), а узорком су обухваћене активности шест субјеката ревизије. У предметном извјештају дато је укупно 11 препорука, које су упућене на 13 субјеката.

У 2019. години планирана је и проведена предстудија и главна студија ревизије учинка „Активности надлежних институција у Федерацији Босне и Херцеговине на смањењу загађености зрака“. У фази предстудије свеобухватно је сагледана област унапређења квалитета зрака и улога надлежних институција, те је утврђен ревизијски проблем и извршено планирање главне студије. У главној студији испитане су активности надлежних институција на одабраном узорку од 16 институција. Ревизија се односила на трогодишњи временски период (2016-2018. године), а у извјештају је дато укупно 13 препорука, које су упућене на 24 субјеката.

Укупан број датих препорука, по субјектима којима су упућене, презентира се у табели:

Ред. бр.	Субјекти којима су дате препоруке	Број датих препорука
1	2	3
1.	Парламент Федерације БиХ	2
2.	Парламент Федерације БиХ и Влада Федерације БиХ	2
3.	Влада Федерације БиХ	1
4.	Федерални завод за запошљавање	6
5.	Федерални завод за запошљавање и кантоналне службе за запошљавање	2
6.	Федерално министарство околиша и туризма	5
7.	Федерално министарство околиша и туризма и Федерално министарство промета и комуникација	1
8.	Федерално министарство околиша и туризма и кантонална министарства надлежна за околиш	1
9.	Кантонална министарства надлежна за околиш	1
10.	Федерални хидрометеоролошки завод	2
11.	Федерална и кантоналне управе за инспекцијске послове	1
	Укупан број датих препорука:	24

У складу с чланом 16. Закона о ревизији, Уред за ревизију је у року од 30 дана од завршетка ревизија доставио коначне извјештаје ревидираним институцијама и Парламенту ФБиХ. Извјештаји су у исто вријеме достављени Влади ФБиХ и Предсједнику ФБиХ, а заједно са саопћењима за јавност објављени су и на интернет-страници Уреда за ревизију, како би били доступни широј јавности. Извјештаји ревизије учинка који су објављени у 2019. години добро су прихваћени у медијима и били су предмет бројних медијских чланака.

Узимајући у обзир да план запошљавања у Сектору за ревизију учинка није реализован предвиђеном динамиком, једна ревизија учинка није извршена.

ПРАЋЕЊЕ РЕАЛИЗАЦИЈЕ ПРЕПОРУКА РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА

У 2019. години извршено је праћење реализације препорука из два раније објављена извјештаја. Праћење представља завршну фазу у ревизијском циклусу (фоллоу-уп),²⁰ предвиђену Међународним стандардима врховних ревизијских институција. Ријеч је о периодичној активности која се проводи с циљем осигурања повратних информација за Уред за ревизију, законодавну и извршну власт, о мјерама предузетим на основу извјештаја ревизије учинка. Сврха праћења је унапређење будуће праксе поступања по извјештајима и већа реализација датих препорука.

Проведена су праћења реализације препорука из сљедећих извјештаја ревизије учинка:

- „Унапређење капацитета за планирање развојних пројеката у кантонима у ФБиХ“ (Извјештај објављен 2016. године);
- „Недовољна обнова шума у Федерацији БиХ као посљедица неефикасног система управљања шумама“ (Извјештај објављен 2014. године).

Праћење реализације препорука показало је како институције којима су препоруке упућене нису предузеле довољне активности на њиховој реализацији. Такођер је закључено како Парламент ФБиХ, односно Парламентарна комисија одговорна за ревизију још увијек нису успоставили функционалан механизам праћења реализације препорука, с обзиром на то да није осигурано да институције достављају повратне информације о предузетим активностима.

На основу праћења реализације препорука сачињена су два извјештаја, која су достављена представницима законодавне и извршне власти. Извјештаји су објављени и на интернет-станици Уреда за ревизију.

Крајем 2019. године на интернет-страници Уреда за ревизију први пут је објављен **Регистар препорука ревизије учинка**. Регистар садржи све до сада дате препоруке ревизије учинка, као и податке о степену реализације препорука за које је извршено праћење.

---

²⁰ ИССАИ 3200.145

ПРЕДЛАГАЊЕ ТЕМА РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА И ЗАПОЧИЊАЊЕ ПАРАЛЕЛНЕ РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА

Планирање тема будућих ревизија уобичајен је дио процеса који се обавља у складу са ИНТОСАИ-јевим стандардима. С тим у вези, проведена су истраживања ради идентификације актуелних друштвених проблема и евентуалних слабости у раду институција.

Уред за ревизију је у 2019. години кроз пројекат паралелне ревизије учинка започео међународну сарадњу с врховним ревизијским институцијама из окружења. Планирано је да паралелну ревизију учинка на тему „Интервентно управљање у случају изненадног загађења Јадранског мора“ проведу врховне ревизијске институције из свих земаља које имају излаз на Јадранско море (Албанија, Босна и Херцеговина, Црна Гора, Хрватска, Италија и Словенија). Крајем 2019. године одржан је и први радни састанак представника врховних ревизијских институција које ће учествовати у пројекту.

Ову ревизију ће испред Босне и Херцеговине, поред Уреда за ревизију институција у ФБиХ, проводити Уред за ревизију институција БиХ, свако у оквиру своје надлежности. Предвиђено је да се предметна ревизија реализује у 2020. години, након чега ће се сачинити извјештај о паралелној ревизији учинка, који ће објединити резултате појединачних ревизијских извјештаја учесника.

РАЗВОЈ, МЕТОДОЛОГИЈА И УПРАВЉАЊЕ КВАЛИТЕТОМ

У Сектору за развој, методологију и управљање квалитетом у 2019. години активности су биле усмјерене на унапређење методологије рада у финансијској ревизији и ревизији учинка, на праћење и примјену ИНТОСАИ-јевих стандарда за врховне ревизијске институције и Међународних ревизијских стандарда, као и на провођење контроле квалитета финансијске ревизије и ревизије учинка.

У области методологије, активности су се односиле на:

- усклађивање форме извјештаја о финансијској ревизији са измијењеним ИНТОСАИ-јевим стандардима ревизије и Међународним ревизијским стандардима;
- праћење имплементације методологије финансијске ревизије и ревизије усклађености и усклађивање са захтјевима и потребама исказаним у току провођења ревизија;
- рад на измјенама и допунама процедура, смјерница и упутстава ревизије учинка, ради побољшања и прилагођавања ИНТОСАИ-јевом Оквиру;
- рад на методологији ревизије у дијелу увођења финансијског управљања и контроле;
- континуирано праћење и имплементацију измијењеног ИНТОСАИ-јевог Оквира.

У области контроле квалитета приоритет је дат унапређењу методологије за контролу квалитета финансијске ревизије и ревизије учинка. Активности Сектора биле су усмјерене на контролу у току извршења финансијске ревизије и ревизије учинка (тзв. врући преглед) и у фази извјештавања о извршеној ревизији. Извршен је врући преглед свих сачињених нацрта и коначних извјештаја о финансијским ревизијама и ревизијама учинка. Такођер, вршена је координација и надзор над радом тимова за контролу осигурања квалитета (хладни преглед) финансијске ревизије за 2017. годину. Хладни преглед односио се на двије ревизије. Из Сектора за финансијску ревизију институција кантона, градова и опћина обухваћен је извјештај Херцеговачко-неретванске жупаније, а из Сектора за финансијску ревизију завода, фондова и агенција обухваћен је извјештај Завода здравственог осигурања и реосигурања Федерације БиХ.

Послови развоја односе се на обуке и стручно усавршавање ревизорског и осталог особља Уреда за ревизију. Те активности Сектора вршене су у складу с Планом обуке за 2019. годину. Поред обука које су специјализоване за процес ревизије, вршена је и обука из области управљања људским ресурсима, познавања јавних прихода и јавних финансија. Оне су реализоване путем екстерне едукације, заједничке едукације у оквиру ВРИ у БиХ и интерне едукације.

Сектор је током године учествовао и у:

- унапређењу и допуни новим подацима успостављених база података (Регистар субјеката ревизије, Регистар прописа и Регистар препорука финансијске ревизије);
- креирању Регистра препорука ревизије учинка;
- сачињавању одговарајућих извјештаја на основу података из успостављених база.

ИНТЕРНА ЕДУКАЦИЈА

Велика пажња посвећена је интерној комуникацији и обуци запосленика Уреда за ревизију, која има за циљ правовремено информисање, размјену информација и стицање нових знања. Сваке године, прије обављања претходних ревизија, посвети се пажња интерној обуци за финансијске ревизоре из области методологије за планирање ревизије и резултатима извршене контроле квалитета. Обука се такођер организује прије почетка коначних ревизија. Током цијелог процеса ревизија, као вид контроле квалитета, одржавају се презентације и расправе између ревизора и менаџмента Уреда за ревизију, на којима се транспарентно расправља о налазима финансијске ревизије и ревизије учинка.

У октобру се традиционално одржава дводневни годишњи састанак Уреда за ревизију. У 2019. години, овај састанак био је одржан у виду панел-дискусија на којима су учествовали руководиоци и ревизори, а кључне теме биле су трендови у ревизији јавног сектора, новине и повратне информације, као и креирање угодније радне атмосфере с циљем постизања бољих резултата рада. Говорило се и о принципима Етичког кодекса, функционалној употреби језика у ревизорским извјештајима, контроли квалитета – налазима хладног прегледа и методологији за финансијску ревизију и ревизију усклађености.

На основу Стратешког плана едукација ревизора ВРИ у БиХ за период 2016-2019. године, за ревизоре из све четири ревизорске институције у БиХ одржана је у фебруару заједничка обука на тему „Ревизорске препоруке: улога, значај и имплементација препорука из ревизорских извјештаја“, а носилац активности био је Уред за ревизију јавне управе и институција у Брчко дистрикту БиХ.

ДРУГЕ АКТИВНОСТИ

ФИНАНСИЈЕ И РАЧУНОВОДСТВО

Све активности утврђене Планом и програмом рада Уреда за ревизију за 2019. годину обављене су благовремено и у складу с важећим законским прописима.

Сачињени су и надлежним институцијама достављени:

- годишњи, квартални и мјесечни финансијски планови за 2019. годину,
- тромјесечни финансијски извјештаји о извршавању буџета за 2019. годину, статистички и други прописани обрасци и извјештаји,
- документ оквирног буџета за период 2020-2022. године,
- ребаланс буџета Уреда за ревизију за 2019. годину,
- нацрт буџета за 2020. годину и пројекције за 2021. и 2022. годину,
- завршни финансијски извјештај, годишњи обрачун за 2019. годину.

Такођер, извршена је контрола, обрада и књижење свих финансијских трансакција по заprimљеним фактурама, благајничком пословању, издатим налозима за службена путовања, обрада, контрола и обрачун плаћа и других накнада запосленика Уреда за ревизију за 2019. годину.

За финансирање рада Уреда за ревизију за 2019. годину одобрена су буџетска средства у износу од 4.379.187 КМ.

Извршење буџета за 2019. годину остварено је у оквиру одобрених буџетских средстава, економичним и намјенским трошењем средстава и уштедама на одређеним трошковним позицијама. У сљедећој табели дат је приказ извршења буџета Уреда за ревизију по трошковним позицијама.

Р.Б.	Конто	Опис	Одобрени буџет за 2019. годину	Пре- расподјела	Укупан буџет за 2019. годину	Извршење за 2019. годину	Индекс (7/6) x 100%
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	611	Плаће и накнаде трошкова запослених	3.187.762		3.187.762	2.897.704	90,9
1.1	6111	Бруто плаће и накнаде	2.924.492		2.924.492	2.699.274	92,3
1.2	6112	Накнаде трошкова запослених	263.270		263.270	198.430	75,4
2.	612	Доприноси послодавца и остали доприноси	307.071		307.071	285.756	93,1
3.	613	Издаци за материјал и услуге	641.596		641.596	479.353	74,7
3.1	6131	Путни трошкови	163.550		163.550	135.437	82,8
3.2	6132	Издаци за енергију	77.600		77.600	70.136	90,4
3.3	6133	Издаци за комуналне услуге	66.830		66.830	52.793	79,0
3.4	6134	Набавка материјала	59.900		59.900	41.905	70,0
3.5	6135	Издаци за услуге превоза и горива	27.000		27.000	20.475	75,8
3.6	6136	Унајмљивање имовине и опреме	11.900		11.900	8.696	73,1
3.7	6137	Издаци за текуће одржавање	43.900		43.900	27.061	61,6
3.8	6138	Издаци осигурања, банкарских услуга и платног промета	17.650		17.650	13.097	74,2
3.9	6139	Уговорене услуге	130.350		130.350	66.840	51,3
3.10	6139	Уговорене услуге – Издаци за извршење судских пресуда и рјешења о извршењу – камате	42.916		42.916	42.913	100,0
4.	614	Текући трансфери и други текући расходи	80.888		80.888	69.863	86,4

4.1	6141	Текући трансфери другим нивоима власти	25.000		25.000	14.000	56,0
4.2	6148	Други текући расходи – Издаци за извршење судских пресуда и рјешења о извршењу – главница	55.888		55.888	55.863	100,0
5.	821	Издаци за набавку сталних средстава	161.870		161.870	138.949	85,8
5.1	8213	Набавка опреме	141.570	+ 19.300	160.870	138.949	86,4
5.2	8215	Набавка сталних средстава у облику права	20.300	- 19.300	1.000	0	0,0
		УКУПНО	4.379.187	0,00	4.379.187	3.871.625	88,4

ПРАВНИ И ОПЋИ ПОСЛОВИ И ЉУДСКИ РЕСУРСИ

Одјељење за правне и опће послове и људске ресурсе обављало је стручне правне послове, правне консултације везане за примјену закона и прописа, давана је правна подршка ревизорима; вршена је израда опћих аката, облигационих уговора и уговора о раду, одлука, рјешења и других појединачних аката; планиране су и провођене јавне набавке, те су вршени други правни послови у складу с потребама службе и по налогу менаџмента.

У 2019. години континуирано и благовремено је вођена персонална евиденција, формиран су и чувани персонални досјеи, вршено је канцеларијско и архивско пословање, организовање и вођење библиотеке, управљање и превоз службеним возилима Уреда за ревизију и други опћи послови у складу с потребама службе. Поред опћих, обављали су се и други послови по налогу менаџмента Уреда за ревизију и у складу с насталим потребама.

По питању људских ресурса сходно Закону о ревизији и Правилнику о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, за извршавање послова и задатака из надлежности Уреда за ревизију предвиђено је укупно 145 извршилаца, тако да је, поред генералног ревизора и замјеника генералног ревизора, утврђен потребан број од 143 извршиоца, од тога за послове ревизије 121 извршилац, а за административне послове 22 извршиоца.

У табели је преглед броја попуњених радних мјеста на 31. 12. 2019. године:

Организациона јединица/ратно мјесто	Попуњено извршилаца
Генерални ревизор	1
Замјеник генералног ревизора	1
Интерни ревизор	-
Кабинет генералног ревизора	4
Сектор за развој, методологију и управљање квалитетом	7

Сектор за финансијску ревизију институција Федерације БиХ	10
Сектор за финансијску ревизију институција кантона, градова и опћина	11
Сектор за финансијску ревизију завода, фондова и агенција	9
Сектор за финансијску ревизију јавних предузећа	8
Сектор за ревизију учинка	10
Одјељење за информационе технологије	3
Одјељење за правне и опће послове и људске ресурсе	5
Одјељење за финансијско-рачуноводствене послове	3
Укупно:	72

Јачање кадровских капацитета један је од стратешких циљева које Уред за ревизију у наредном периоду треба остварити. Стога су у 2019. години проведене четири конкурсне процедуре за попуну упражњених радних мјеста.

Редни број	Датум конкурса	Број позиција расписаних конкурсом	Број примљених запосленика
1	25. 3. 2019.	5	2
2	9. 9. 2019.	7	4
3	18. 12. 2019.	6	2
4	18. 12. 2019. (приправници)	2	2
	УКУПНО	20	10

У радни однос примљено је десет нових запосленика, и то један ревизор за финансијску ревизију, два млађа ревизора за финансијску ревизију, један помоћни ревизор за финансијску ревизију, два млађа ревизора за ревизију учинка, један стручни сарадник – лектор, један стручни сарадник за стручне и административне послове и два приправника.

У току 2019. године два волонтера високе стручне спреме примљена су на стручно оспособљавање без заснивања радног односа – на овај начин Уред за ревизију настоји омогућити младим људима прво радно искуство.

Иако су буџетом одобрена средства за запошљавање, Уред за ревизију суочава се с изазовима приликом запошљавања стручног кадра који не испуњава критерије у погледу адекватних сертификата (овлаштени ревизори, ИТ ревизори) и радног искуства. Недостаје и кадра с посебним вјештинама и компетенцијама за рад у ревизији учинка. Због тога план запошљавања није испуњен, што утиче на обим ревизијских активности.

ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ

У области информационих технологија, Уред за ревизију проводи Стратешки план развоја информационих система за период 2016-2020. године, који је усвојио Координациони одбор врховних ревизијских институција у БиХ с циљем изналажења адекватних ИТ рјешења за подршку процесима ВРИ.

У Стратешком плану предвиђена је имплементација софтвера за управљање процесом ревизије. Ова активност није реализирана јер нису остварени материјални и људски ресурси. До набавке адекватног интегралног софтверског рјешења за подршку ревизије користе се парцијална рјешења: за организовање и архивирање радне и електронске документације субјеката ревизије користе се колаборацијске платформе и ресурси у „облаку“, као и функционалности оперативних система у локалној ИТ инфраструктури, интерно израђени регистар субјеката ревизије, те базе препорука финансијске ревизије које се редовно ажурирају.

Предуслов за имплементацију система за управљање процесом ревизије је адекватна ИТ инфраструктура. Уред за ревизију је за извјештајну годину осигурао средства у буџету и настављене су активности из претходне године на доградњи ИТ инфраструктуре. Извршена је набавка мрежне и комуникацијске опреме, имплементација технологије Оффице 365 „облака“, и нова ИТ инфраструктура је стављена у функцију. Замијењена је амортизована опрема – штампачи, а набављени су и лаптопи за новозапослено особље.

Ради осигурања непрекидности и квалитета кључних ИТ сервиса, Одјељење за ИТ прати ажурирање софтвера оперативних система, сервера и десктопа, поставља централизоване антивирусне заштите, те администрира и пружа стручну подршку запосленима. За одржавање функционалности хардверских и системских компоненти ангажују се вањске информатичке фирме.

Поред ових активности, у Одјељењу за ИТ врши се припрема и објава на интернет-страницу свих ревизорских извјештаја израђених у току године, медијских саопћења и других садржаја.

Редовно се објављују садржаји и информације на интранет, врше се електронске припреме за штампу ревизијских извјештаја, извјештаја о активности, планова и осталих материјала.

САРАДЊА И КОМУНИКАЦИЈЕ

У складу са стратешким одређењима и захтјевима ИНТОСАИ-јевог Оквира професионалних објава, Уред за ревизију је током 2019. године континуирано сарађивао с локалним и међународним актерима с циљем подизања свијести о улози и одговорностима Уреда као независне ревизијске институције јавног сектора у ФБиХ. Отворена и проактивна комуникација с медијима, академском заједницом и другим заинтересованим странама, ради потицања интересовања за налазе ревизије и веће транспарентности – дио је кључних принципа ИНТОСАИ-ја за врховне ревизијске институције.

Јавност је имала прилику упознати се с радом Уреда за ревизију и ревизијским резултатима путем објављених извјештаја и бројних медијских саопћења. Значајнији прилози постављени су на интернет-страницу у дијелу „Уред у медијима“. Сарадња с медијима одржавала се континуирано током цијеле године. Посебно у периоду објаве ревизијских извјештаја, медији су показали велико интересовање за налазе ревизије.

Сарадња с локалном заједницом током 2019. године односила се на активно учешће на конференцијама и семинарима из области јачања финансијског управљања и контроле, фискалне транспарентности и реформе јавне управе у БиХ (у организацији Центра за истраживачко новинарство, СИГМА-е, ОЕЦД-а), борбе против корупције и планова интегритета (у организацији ОСЦЕ-а и Антикорупционог тима Владе ФБиХ). Одржани су консултативни састанци са стручњацима из међународних организација (Свјетске банке, Међународног монетарног фонда, Конгреса локалних и регионалних власти итд.), на којима је Уред за ревизију дао свој допринос ослањајући се на искуство стечено обављањем ревизија у Федерацији БиХ.

Један од главних стратешких циљева Уреда за ревизију је развијање **сарадње с академском заједницом**. Стога су крајем 2019. године започете активности на креирању Меморандума о сарадњи са државним економским факултетима у Сарајеву, Мостару, Тузли и Бихаћу, гдје Уред има своја сједишта. Циљ сарадње је организовање стручне праксе студената у Уреду за ревизију, организовање гостујућих предавања на економским факултетима, учешће професора и/или студената на фокус групама Уреда за ревизију и планирање и провођење других активности од заједничког интереса. С обзиром на изазове приликом запошљавања ревизорског кадра, ово је прилика да Уред учествује у развоју потенцијалних будућих кандидата.

Поред **сарадње са законодавном влашћу** Федерације БиХ, Уред за ревизију је настојао развити сарадњу са законодавним органима нижих нивоа власти у Федерацији БиХ. Тако је почетком 2019. године упућен допис свим кантоналним скупштинама и опћинским вијећима оних јединица локалне самоуправе које су биле предмет ревизије за 2018. годину, да обавијесте Уред за ревизију о одржавању расправа о ревизорским извјештајима и донесеним закључцима. Тиме је показао да је отворен и спреман за сарадњу, све с циљем што већег доприноса ефикаснијем и транспарентнијем трошењу јавних средстава.

Сарадња с врховним ревизијским институцијама у БиХ одвијала се директно, као и путем Координационог одбора – радило се на развоју методологије, заједничком наступу у области ЕУ интеграција, заједничкој обуци и на другим међународним активностима.

Из области ЕУ интеграција, Уред за ревизију је током 2019. године давао свој допринос документима за дискусију на састанцима Одбора за стабилизацију и придруживање ЕУ-БиХ и пододбора.

На пољу међународне сарадње, Уред за ревизију учествовао је на:

- **III ЕУРОСАИ-АСОСАИ** заједничкој конференцији, која је одржана у марту 2019. године у Израелу. Тема конференције била су „Новонастала питања и ванредне ситуације“, односно улога врховних институција за ревизију у доприносу управљању новонасталим питањима и ванредним ситуацијама. Укупно 43 институције за ревизију из Европе и Азије, заједно са Генералним секретаријатом ИНТОСАИ-ја, учествовале су на конференцији. Програм је обухватио актуелне теме, попут ревизије кризних ситуација, суочавања са изазовима и управљања ванредним ситуацијама (терористички напади, миграције и природне катастрофе), информационих технологија – изазова и прилика, дигитализације у јавном сектору и УН циљева одрживог развоја.
- Заједничкој конференцији **Европе и Централне Азије у организацији Свјетске банке**, која је била посвећена изградњи учинковитих, одговорних и инклузивних јавних институција, одржаној у Анкари у јуну 2019. године.
- Регионалној радионици **Свјетске банке** на тему „Стратегије и технички приступи јачању сарадње између парламената и врховних ревизијских институција“, која је одржана у Подгорици у новембру 2019. године. Учесници су заједно радили на успостављању регионалних норми за израду меморандума о разумијевању између врховних ревизијских институција и парламентарних комисија, који би служио као алат за остваривање дјелотворније сарадње, ефикасније буџетске контроле и промовисања одговорности, транспарентности и доброг руковођења у јавном сектору.
- **XXIII Конгресу Међународне организације врховних ревизијских институција (ИНТОСАИ)**, који је одржан у Москви у септембру 2019. године. Конгресу је присуствовало преко 600 делегата из 168 земаља чланица. Циљ је био да се нагласи важна улога врховних ревизијских институција за друштво. Вођена је дискусија о улози ВРИ у постизању циљева држава, укључујући и УН-ове циљеве одрживог развоја, као и о кориштењу информационих технологија у сврху развоја јавне управе. Конгрес је окончан усвајањем Московске декларације, у којој се наглашавају закључци и кључне области за даљи развој врховних ревизијских институција.
- Трећем годишњем састанку **Радне групе за ревизију опћина Европске организације врховних ревизијских институција (ЕУРОСАИ ТФМА)** и семинару на тему „Функције које обављају опћине“ у Лисабону, Португал, у октобру 2019. године. Догађају је присуствовало преко 70 представника из 25 врховних ревизијских институција. Размијењена су искуства о системима функција које обављају опћине у различитим земљама, анализирани начини финансирања рада опћина, процес децентрализације делегирања специфичних функција које опћинама делегира централни ниво власти, те представљени резултати проведених ревизија појединих ревизијских институција.

Уред за ревизију је члан **Европске организације регионалних ревизијских институција (ЕУРОРАИ)**, те активно учествује на семинарима и у другим активностима. У току 2019. године судјеловао је на међународном семинару под називом „Ревизија јавног дуга“, одржаном у Варшави у мају 2019. године, на којем је присуствовало више од 100 делегата из 14 земаља чланица ЕУРОРАИ-ја. У октобру 2019. године одржан је X ЕУРОРАИ Конгрес и семинар под називом „Ревизија институција из области образовања“ у Линцу, Аустрија, гдје је присуствовало више од 140 делегата из 16 земаља чланица ЕУРОРАИ-ја.

Усвојен је радни програм ЕУРОРАИ-ја за наредне три године, у оквиру којег је **Уреду за ревизију потврђено организовање ЕУРОРАИ конгреса у септембру 2020. године на тему „Вриједности и користи регионалних ревизијских институција“**. Ово ће бити први пут да је ревизијска институција у регији домаћин међународног конгреса регионалних ревизијских институција јавног сектора.

КООРДИНАЦИОНИ ОДБОР ВРХОВНИХ ИНСТИТУЦИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ

Координациони одбор врховних институција за ревизију²¹, који чине генерални ревизори и њихови замјеници три врховне ревизорске институције у БиХ²², током 2019. године наставио је с пословима из својих надлежности²³. Одржавани су редовни заједнички састанци, испуњавајући тако улогу координирања активности ревизијских уреда у Босни и Херцеговини. У складу с циљевима и приоритетима садржаним у Смјерницама за активности Координационог одбора врховних институција за ревизију²⁴, настављено је са:

- Подршком осигурању независности ВРИ
- Имплементирањем ИНТОСАИ-јевог Оквира професионалних објава
- Подршком изградње капацитета ВРИ
- Демонстрирањем вриједности и користи ВРИ
- Промовисањем превенције корупције и
- Унапређењем комуникације с чланицама ИНТОСАИ-ја.

²¹ У даљем тексту: Координациони одбор

²² Уред за ревизију институција БиХ, Уред за ревизију институција у ФБиХ и Канцеларија за ревизију јавног сектора Републике Српске. Канцеларија за ревизију Брчко дистрикта БиХ је придружена чланица.

²³ Надлежности Координационог одбора су:

- а) успостављање конзистентних водича и упутстава темељених на ИНТОСАИ ревизијским стандардима;
- б) размјена професионалних искустава и тежња ка осигурању конзистентне квалитете ревизије;
- ц) организација и координација развојних активности сва три уреда за ревизију;
- д) додјељивање ревизорске одговорности за заједничке активности;
- е) одређивање заступања у међународним тијелима

²⁴ Број: 06-50-1-8-1/13 од 17. 10. 2013. године

Конкретне активности Уреда за ревизију у оквиру заједничких активности Координационог одбора у 2019. години обухватиле су: формирање заједничких радних група за контролу квалитета, ревизију учинка и финансијску ревизију; учешће на заједничкој едукацији за ревизоре на тему улоге и значаја ревизијских препорука, која је проведена у складу са Стратешким планом едукација ревизора у ВРИ у БиХ за период 2016-2019. године; учешће на састанцима Пододбора за економска и финансијска питања и статистику и међународним конгресима, те друге активности.

Такођер, све ревизијске институције у БиХ, на захтјев Координационог одбора, учествовале су у **СИГМА-ином колегијалном прегледу**, који се обавља трећи пут у ВРИ у Босни и Херцеговини. Области које су обухваћене прегледом су: независност ВРИ и законски оквир, руковођење и управљање, људски ресурси и професионални развој, процес и квалитет ревизија, односи с вањским актерима и постизање резултата. Извјештај колегијалног прегледа очекује се у првој половини 2020. године.

Овај Извјештај пружио је увид у рад Уреда за ревизију током 2019. године. Акцент је био на извршењу плана ревизије, о чему је јавност била континуирано и правовремено упозната. Започета је реализација плана ревизија за 2019/2020. годину, остварена је сарадња с академском заједницом, уведени су новитети у раду – све то како би Уред за ревизију демонстрирао своју релевантност и покренуо промјене у животима грађана.

Број: 04-04-1-584/20

Сарајево, 11. 3. 2020. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Џевад Некић

